

شگفتی جنگ روسیه و اوکراین

سرگئی لاوروف در اظهارنظری کم‌سابقه، به انتقاد از ارسال تجهیزات نظامی ترکیه به اوکراین پرداخت. لاوروف ضمن قدردانی از مواضع دولت ترکیه برای تسهیل حل سیاسی جنگ اوکراین، از کمک نظامی آنکارا به کی‌یف انتقاد کرد. روزنامه ترکیه‌ای «حریت» گزارش داد که وزیر خارجه روسیه از «ارسال تجهیزات نظامی ترکیه به اوکراین برای کمک به مقابله با تهاجم گسترده روسیه» انتقاد کرد. ترکیه در شرایطی که عضو ناتو است اما این کشور به دلیل مواضع رجب طیب اردوغان، روابط خوب خود با هر دو کشور روسیه و اوکراین را حفظ کرده است. لاوروف در اظهارات جدید خود به میزبانی استانبول از مذاکرات مارس ۲۰۲۲ بین روسیه و اوکراین اشاره کرد؛ مذاکراتی که در ابتدای جنگ برگزار و منجر به تفاهماتی شد اما در نهایت با فشار آمریکا و انگلیس به شکست انجامید. وزیر خارجه روسیه اما از ترکیه به دلیل حمایت از اوکراین از طریق دادن تجهیزات نظامی انتقاد کرد و گفت که این اقدام «باعث هیچ چیزی به جز شگفتی نخواهد شد.»

حمله به پایگاه‌های نظامی

مقاومت اسلامی لبنان در پاسخ به حملات رژیم صهیونیستی دویاگاه اسرائیلی را هدف قرار داد. جنبش حزب الله لبنان، بعد از ظهر روز گذشته اعلام کرد با ندای «لیک‌یانصرالله» پایگاه صنایع نظامی رژیم صهیونیستی به نام «زولوفون» را مورد تهاجم قرار داده است. حزب الله اشاره کرد این پایگاه در شمال حيفا قرار دارد و ساعت ۱۱:۰۵ روز گذشته به وقت محلی هدف حمله راکتی مقاومت قرار گرفته است. مقاومت اسلامی لبنان همچنین در بیانیه دیگر خود اعلام کرد حدود ساعت ۱۱:۱۵ به وقت محلی با اسکادرانی از پهپادهای انتحاری پایگاه هوایی «بلماخیم» در جنوب تل‌آویو را هدف حمله قرار داده است؛ پایگاهی که در آن یک مرکز پژوهش‌های نظامی رژیم صهیونیستی و رادار سامانه پدافندی «پیکان» در آنجا قرار دارد. حزب الله طی هفته‌های گذشته حملات خود را به مواضع نظامی رژیم صهیونیستی تشدید کرده است. مقاومت اسلامی لبنان در بیانیه‌های متعدد اعلام کرده است که عملیات‌ها تا زمان تداوم تجاوزات رژیم صهیونیستی ادامه خواهد داشت.

نگرانی در قطب شمال

دیپلمات ارشد آمریکا روز شنبه از افزایش همکاری چین و روسیه در قطب شمال ابراز نگرانی کرد. مایکل اسفراگا، سفیر جدید آمریکا در قطب شمال گفت که ایالات متحده از افزایش همکاری نظامی روسیه و چین در قطب شمال نگران است. چین که خود را کشوری نزدیک به قطب شمال توصیف می‌کند، با بهره‌گیری از کاهش یخ‌های قطبی قصد دارد مسیر کشتیرانی جاده ابریشم قطبی شمال نیز در تلاش است. روش‌های کشتیرانی خود را برای تحویل نفت و گاز به چین در بجموحه تحریم‌های غرب گسترش دهد. اسفراگا گفت: «ما در این مورد هم هوشیار و هم خوشاستیم و از نزدیک فعالیت آنها را زیر نظر داریم.» او به عملیات بمب‌افکن‌های روسیه و چین نزدیک آلاسکا در ماه جولای اشاره کرد. اهمیت راهبردی قطب شمال فراتر از ملاحظات نظامی است. این منطقه حاوی سوخت‌های فسیلی و مواد معدنی با ارزشی است که به دلیل تغییرات آب و هوایی می‌تواند در دسترس تر شود. روسیه و چین همچنین در چندین آزمایش مشترک از جمله آزمایش‌های دریایی در دریای چین جنوبی شرکت کردند که نشان‌دهنده جبهه متحد علیه ناتو و قدرت‌های غربی است.

شکست استراتژیک باشد.

روس‌ها برای کنترل پیشروی اوکراین در منطقه کورسک و بیرون راندن نیروهای اوکراینی از این منطقه، به جای انتقال سربازان خود از شرق اوکراین به کورسک، واحدهایی را از مسکو و شرق روسیه به کورسک منتقل کرده‌اند. همچنین بر اساس گزارش‌ها، حدود سه هزار نفر از سربازان خبره کره شمالی نیز برای کمک به روسیه به این منطقه اعزام شده‌اند.

تلاش برای قدرت‌نمایی در پشت جبهه‌ها

موازی با پیشروی‌ها در شرق اوکراین، روس‌ها تلاش دارند از طریق قدرت‌نمایی در پشت جبهه‌ها به متحدان غربی اوکراین هشدار دهند که افزایش تنش و درگیر شدن مستقیم آن‌ها در جنگ با روسیه چه تبعاتی در پی خواهد داشت.

روسیه روز سه‌شنبه ۲۹ اکتبر رزمایش بزرگی با حضور نیروهای هسته‌ای این کشور و شامل شلیک موشک‌ها در شبیه‌سازی یک حمله تلافی‌جویانه را آغاز کرد. پوتین در گفت‌وگویی ویدئویی با فرماندهان نظامی این کشور اعلام کرد که این رزمایش شامل اقدام مقامات عالی در استفاده از سلاح‌های هسته‌ای و شلیک موشک‌های بالستیک و کروز با قابلیت هسته‌ای خواهد بود. آندری بلوسوف، وزیر دفاع روسیه نیز هدف از این رزمایش را تمرین نیروهای استراتژیک تهاجمی برای اجرای یک حمله هسته‌ای «گسترده» در پاسخ به حمله هسته‌ای دشمن توصیف کرد.

در بخشی از تمرینات روز سه‌شنبه، ارتش روسیه یک موشک بالستیک بین‌قاره‌ای «یارس» را از پایگاه پرتاب «پلستسک» در شبه‌جزیره کامچاتکا شلیک کرد. ماه گذشته، رهبر روسیه به ایالات متحده و متحدان ناتو هشدار داد که اجازه دادن به اوکراین برای استفاده از سلاح‌های بلندبرد تأمین‌شده توسط غرب برای حملات به عمق روسیه، ناتو را در وضعیت جنگی با مسکو قرار خواهد داد.

به سوی سازش؟

شکست اقناع غرب به پذیرش «طرح پیروزی» و همچنین بهتر شدن وضعیت روسیه در میدان جنگ دو عاملی بود که باعث شد برخی تحلیلگران غربی از آن به عنوان پیش‌زمینه‌ای برای آغاز مذاکرات پایان جنگ یاد کنند.

روزنامه نیویورک‌تایمز در گزارشی که روز ۲۹ اکتبر منتشر شد در این باره نوشت: «سکوت غرب در پاسخ به طرح پیروزی و چالش‌ها در میدان جنگ سبب شده است تا اوکراین به دنبال یک پلن بی‌باشد.»

ایسن روزنامه تلاش دیپلماتیک اوکراین برای مطرح کردن «طرح پیروزی» را یک «شکست» می‌خواند و می‌نویسد: «شاید در واقعیت مخاطبان اصلی این طرح نه در بیرون اوکراین که در درون این کشور باشند. آقای ژلنسکی شاید از این تلاش‌ها این هدف را در ذهن داشته باشد که به اوکراینی‌ها نشان دهد تمام کاری را که می‌توانست انجام داده و آن‌ها را برای این واقعیت آماده سازد که اوکراین ممکن است مجبور به یک توافق باشد. با این کار او به اوکراینی‌ها یک مقصر معرفی می‌کند: غرب.»

مایکل جان ویلیامز، استاد روابط بین‌الملل در دانشگاه سیراکیوز و مشاور سابق ناتو در این خصوص می‌گوید: «او مجبور است نهایت تلاش خود را برای پیشبرد این برنامه به کار ببرد و در جایگاه مدعی بایستد، سپس در خانه بگوید که این (توافق) همان کاری است که اکنون باید انجام دهیم. او در آن زمان حداقل می‌تواند بگوید که تمام تلاش خود را کرده و تمام گزینه‌ها را بررسی کرده است.»

رئیس‌جمهور اوکراین هفته گذشته در گفت‌وگویی اعلام کرده بود که از نگاه او در صورتی که غرب از «طرح پیروزی» حمایت نکند هیچ پلن بی و هیچ طرح جایگزینی وجود ندارد. او همچنین تأکید کرده بود که همچنان با اعطای زمین برای صلح مخالف است.

در حالی که در سال نخست جنگ، انتقادهای اوکراینی‌ها نسبت به غرب کمتر به گوش می‌رسید، اکنون با گذشت زمان و تأخیر در ارسال کمک‌های نظامی، این انتقادات رو به افزایش است. بسیاری از اوکراینی‌ها بر این باورند که متحدانشان به اندازه کافی سلاح در اختیارشان قرار نمی‌دهند و تنها به دنبال جلوگیری از شکست کامل اوکراین هستند.

دو نظامی اوکراینی در این زمینه به نیویورک‌تایمز گفته‌اند که از نگاه آن‌ها هدف اصلی غرب «تضعیف روسیه» است نه پیروزی اوکراین. یک نیروی داوطلب نیز در این زمینه اظهار داشت: «به‌زودی شاید حتی کسی باقی نماند که از سلاح‌هایی که به ما می‌دهند استفاده کند، چون تمام چیزی که شرکای غربی ما می‌خواهند این است که ما تا آخرین اوکراینی بچنگیم.»

چنانچه نشانه‌های آن نیز از کمی قبل آشکار شده، تداوم این وضعیت می‌تواند کار را برای اوکراین در داخل نیز سخت کند. بر اساس یک نظرسنجی که با اسپانسر اندیشکده کارنگی برگزار شده نسل‌های جوان‌تر اوکراینی‌ها از جمله افراد زیر ۳۵ سال نسبت به چشم‌انداز جنگ بدبین هستند و احتمال پیروزی را اندک می‌دانند. آن‌ها بیشتر تمایل دارند نتیجه جنگ پذیرفته شود و جنگ زودتر پایان یابد. فقط ۴۰ درصد از شهروندان ۱۸ تا ۳۵ سال اوکراینی فکر می‌کنند که جنگ باید تا زمان رسیدن به مرزهای ۱۹۹۱ میلادی ادامه یابد. این در حالی است که در میان افراد بالای ۶۰ سال این رقم بیش از ۶۰ درصد است. طی یک دهه گذشته نسل‌های جوان‌تر در اوکراین نیروی پیشران اصلی برای سوق دادن بیشتر این کشور به سوی اروپا و دور شدن از روسیه بوده‌اند.

روح پیروزی

اوکراین چه گزینه‌هایی برای کی‌یف باقی می‌گذارد؟

بمب‌های هدایت‌شونده با قدرت تخریب بالا انجام می‌دهند. علاوه بر مشکلات یادشده، نیروهای اوکراینی از کمبود نیروی انسانی آموزش‌دیده نیز به طور جدی رنج می‌برند. برای رفع این مشکل آن‌ها تلاش دارند تا با فراخوان مردانی که موعود خدمت اجباری آن‌ها فرا رسیده یا در دوره رزرو خدمت قرار داشتند، گردان‌ها و تیپ‌های آسیب‌دیده را بازسازی کنند. اولکساندر لیتویننکو، دبیر شورای امنیت و دفاع اوکراین روز پنجشنبه ۳۱ اکتبر در این باره به نمایندگان پارلمان این کشور گفت: «۱۶۰ هزار سرباز جدید فراخوانده خواهند شد تا توان رزمی از دست رفته واحدها بازیابی شود.»

یکی دیگر از چالش‌های اوکراین برای دفاع در منطقه دونباس، نداشتن استحکامات دفاعی کافی و تکیه بر شهرها برای دفاع است. نگاهی به روند پیشروی روسیه پس از تصرف شهر کلیدی وله‌دار نشان می‌دهد روس‌ها بعد از تصرف این شهر با یک زمین خالی، هموار و بدون استحکامات دفاعی روبه‌رو بوده‌اند که نیروهای اوکراینی تلاش داشتند در آنجا به دفاع بپردازند و همین مسئله سبب شد تا بر اساس آمار، پیشروی روسیه روندی بسیار سریع‌تر از گذشته داشته باشد.

کارشناسان نظامی معتقدند حمله به کورسک هم یکی از اشتباهات کلیدی اوکراین بود که وضعیت دفاعی اوکراین در دونباس را تضعیف کرد. نیویورک‌تایمز در این خصوص نوشته است: «در تابستان، بخشی از نیروهای زبده اوکراین در منطقه دونباس برای حمله به منطقه کورسک در خاک روسیه از دونباس به کورسک منتقل شدند و همین امر توان دفاعی اوکراین را کاهش داد.» اوکراین برای جایگزینی این نیروهای زبده از برخی واحدهای داوطلب استفاده کرده است که از آموزش و نظم واحدهای نظامی عادی برخوردار نیستند.

اوکراینی‌ها امید داشتند که در حمله غافلگیرانه به کورسک بتوانند با تصرف و تثبیت کنترل بر بخش‌هایی از خاک روسیه از آن اهرمی برای تقویت موضع خود در میز مذاکرات احتمالی بسازند و روسیه را وادار کنند نیروهای خود را از شرق اوکراین به منطقه کورسک منتقل کند اما به نظر می‌رسد هیچ‌کدام از دو هدف مورد اشاره محقق نشدند تا حمله به کورسک بیش از آن که یک پیروزی تاکتیکی به نظر برسد، یک

است. «پاروین حملات بی‌وقفه‌ای را که نیروهای اوکراینی باید در برابرشان مقاومت کنند، به «یک بازی طولانی و طاقت‌فرسا» تشبیه کرد که در آن نقاط بحران جدید سریع‌تر از توانایی مدیریت آنها ظاهر می‌شوند. این شرایط به روسیه اجازه می‌دهد تا هر زمان که یک نقطه ضعف پیدا کند، به سرعت پیشروی کند.»

وینسنت تورت، تحلیلگر بنیاد پژوهش‌های استراتژیک فرانسه، به عوامل دیگری که به پیشروی روسیه کمک کرده‌اند اشاره می‌کند: «استفاده فزاینده روسیه از بمب‌های هدایت‌شونده قدرتمند که می‌توانند مواضع مستحکم دشمن را نابود کنند و همچنین فقدان استحکامات اوکراین در منطقه‌ای که در حال حاضر درگیری‌ها در آن رخ می‌دهد. عوامل بسیار مهمی در پیشروی روس‌ها بوده‌اند.» به گفته تورت «علاوه بر این، دفاع اوکراین به‌طور فزاینده‌ای تضعیف شده، زمین برای حملات روسیه مساعدتر شده و روس‌ها حملات موثرتری با

